

Den perfekte avlstæve

af Gabrielle Stockmann

Når man går i gang med at avle et kuld hvalpe, er der mange der tror, at kunsten er at finde den perfekte hanhund til sin tæve. Den virkelige kunst, synes jeg, er tværtimod at finde og eje den perfekte avlstæve! - for de hænger bestemt ikke på træerne. Parringer med gode hanhunde kan derimod til hver en tid købes ude i byen hos de gode hundekørere - og vil man have et godt resultat, er det da også det man skal gøre, hvis man ikke selv ligger på topplan i hundesporten.

Henvender man sig til gode hundekørere og spørger om årsagen til deres succes, vil mange referere til de gode avlstæver, der har lagt grundstammen til deres spand (uanset om de kører med Siberians, Alaskans eller andre slædehunderacer). Jeg har gennem årene hørt forskellige opdrættere sætte forskellige procentsatser på, hvor meget de synes, at tæven præger et hvalpekuld - alt fra 50% til 80%. Rent genetisk giver det sig selv, at der er 50% bidrag fra hver af forældredyrene, men da det er tæven, der opfostrer hvalpene, vil hun naturligt adfærdsmæssigt præge hvalpene mere. Så det er bestemt ikke ligegyldigt, hvilken tæve man udvælger til avl og helst ikke der, at man skal gå for meget på kompromis. Hvis man kun har "middelmådige" tæver, er det bedre at købe hvalpe efter gode slædehundeforældre eller voksne trænede slædehunde - eller hvis man er meget heldig og kan købe sig en god avlstæve. Der er stadig flere store kenneler, der tilbyder at "udleje" deres gode avlstæver til hvalpekuld til nye hundekørere, der gerne vil godt i gang. Jeg er bl.a. selv blevet hjulpet på den måde.

Siden min start med Siberians i 1984, har jeg selv kun ejet to og lånt en tæve, der i høj grad levede op til den lange liste af kriterier, der gælder - især - for den perfekte avlstæve. For samme ideelle krav gælder selvfølgelig også for den perfekte avlshan. Listen er som følger (jeg vil lige slå fast, at det er min **personlige** rækkefølge af prioriteringer):

1. En god slædehund

Dette er og bliver min prioritet nr.1, når det er aktive slædehunde, man har at gøre med. For der er jo ikke noget, der giver så stor glæde, som synet af en glad, hårdtarbejde, udholdende og hurtig slædehund. Det er det, der er målet. Er det samtidig en god lederhund med gode

kommandoevner, som har bevist sin duelighed på et godt A- eller O-spand i sprint, mellem- eller langdistance, så er det nr. 1. Visse tæver mister noget af deres hastighed og udholdenhed, når de får hvalpe, mens andre tæver kan producere flere hvalpekuld uden at slædehundekapaciteten ændres.

2. Et godt temperament

Netop fordi tæven præger hvalpene, synes jeg, at et godt temperament er meget vigtigt hos en avlstæve. Her søger jeg selvsikkerhed, god menneskekontakt og god social adfærd i flokken og på spandet. Ikke aggressiv, sky, ekstremt dominerende, hysterisk, usikker, overstressed etc.

3. Gode bevægelser / god kynologi

Jeg sætter faktisk gode bevægelser højere end god kynologi, simpelt hen fordi jeg alt for ofte har set en tilsyneladende velbygget hund have ueffektive bevægelser og vice versa en dårligt bygget hund have effektive bevægelser. Det eneste sted, hvor man virkelig kan bedømme en slædehunds bevægelser er på arbejde i spandet eller evt. på en stor playground, hvor hunden virkelig kan strække ud. Ikke i en udstillingsring. Mht. højden sætter standarden sin naturlige begrænsning på, hvor høj hunden kan være. Personligt har jeg intet imod (for) høje tæver, for jeg vil hellere have høje tæver end små. Min ideelle hundemodell har en mellemlang krop, gode vinkler og lange ben, der kan strække godt ud - også i dyb sne. Men igen - en god arbejdspsyke kan virkelig kompensere for meget - også en kort kompakt krop og korte ben.

4. God afstamning

Det er klart, at hvis tæven selv er efter super slædehunde forældre, så øger det chancen for at få hvalpe, der bliver gode slædehunde.

5. God spiser og drikker

Disse kriterier skal man især tage højde for, når man snakker mellem- og langdistancehunde. Da er de altafgørende for, om hunden kan yde over hele distancen. For sprinthunde er det ikke nær så kritisk, fordi distancerne er så korte. Jeg vil dog sige, at i de milde fugtige danske vintre kan det til tider være temmelig vigtigt at vande hundene inden træning, og at hundene derfor drikker det vand, man serverer for dem. Desuden synes jeg selv, det er brandirriterende med en hund, der stresser på vinterferie og helt stopper med at spise og drikke. En hund med god foderoptagelse, lav forbrænding, er også at fortrække - i stedet for de hunde, der er magre, uanset hvor meget og hvilken mad, man hælder på dem. Det skal lige

bemærkes, at det kan være svært at afgøre på unge hunde, fordi de ofte har en enorm energi og deraf høj forbrænding. Fra de er 2-3 år gamle, skal de gerne kunne holde vægt.

6. Gode poter og stærk mellemhånd

Hundesokker kan klare mange problemer i dag, men derfor er det nu alligevel stadig bedst, når hunden har naturligt gode stærke poter. Der er flere danske skove, som har meget stenet underlag, og her får man "nemt" testet kvaliteten af hundenes poter. En stærk mellemhånd og i de hele taget stærke led er igen specielt kritisk, når man kører længere distancer. Udformningen af hundenes poter er heller ikke uden betydning, men her rækker min erfaring ikke så langt. Jeg har blot observeret på vores hunde, at nogle nærmest har indbyggede "snesko" med gode brede, men ikke for åbne poter, der fungerer godt i sneen, mens andre har smalle sirlige eller meget "åbne" poter, og lettere får problemer med f.eks. isdannelser mellem trædepuderne.

7. Avlskriterier og arvelige defekter

I Danmark gælder for de fleste hunderacer, at en række avlskriterier skal være opfyldt, inden hunden kan anvendes i avl. Foruden en avlsgodkendelse kan det være HD og øjenlysning. Det er udmærket, hvis man vil sikre sig mod disse defekter, men oftest vil en høj opfyldelse af prioritet nr. 1 kunne afgøre, om hunden har defekter af nogen art. Det være sig problemer med lunger, hjerte, nyrer, led, hofter eller øjne. Inden man går i gang med at avle, er det fornuftigt at sætte sig ind i, hvad der ligger af arvelige defekter på linierne bag forældredyrene, f.eks. whooly pels, kryptorchisme og specifikke sygdomme (sukkersyge, PRA m.m.). F.eks. har vi på vores kennel haft en høj frekvens af øjensygdomme (både arvelige og ikke-arvelige), så da alle vores hunde er beslægtede vil vi øjenteste dem, også selvom der ikke var krav om det.

Ja, det var så mine 7 bud på den perfekte avlstæve. Held og lykke med avlen!

Snowtrails Sandra, 18.9.87-9.5.00, tæve, 54 cm, 18-19 kg, sort-grå-hvid, brune øjne, HD A2, testet fri for øjensygdomme.

Opdrætter: Ingvar de Forest, Sverige

Ejer: Gabrielle Stockmann

Super slædehund og den perfekte avlstæve!

Sandra havde alt; speed, udholdenhed, gejst, perfekt bygget og så kombineret med det bedste temperament, man overhovedet kan forestille sig. Top slædehund!

Far:	Igloo Pak's Shagtolik	Igloo Pak's Tigger	Arctic Trail's Pirate
		Igloo Pak's Midget	Arctic Trail's Holly
Mor:	Snowtrails Tussie	Zero's Dargo	Igloo Pak's Wing-A
			Koonah's Spice
		Alaskan's Mona of Anadyr	USACH Kaylee's Calamity of Snowmass
			Zero's Wisp
			Alaskan's Nicolai of Anadyr II
			Alaskan's Molinka of Anadyr